

K O N E C II. S V Ě T O V Ě V Á L K Y S E P Ř I B L I Ž U J E
Duben 1945 v Janovicích nad Úhlavou

"Bosákejic " Lidušce připadalo, že jarní voda v Úhlavě letos proudí veseleji. Vlny se rozpustily houpačí. Olše se nastrojily do rudých třásníček. Z loňského listí hustě vyrazily sasanky. Na dlouhých tenkých nožkách se alespoň chvějí, když už nemůžou tancovat. Jakoby, obzvláště letos, celá příroda dostala kuráž.

Liduška nemá stání. Jistě něco krásného čeká taky lidi.

Ale kousek na západ, za hřebenem Šumavy, ještě doznívá válka, Dělostřelba, bombardování. "...nepřátelské svazy amerických bombardovacích letadel...", hlásí protektorátní rozhlas.

~~Stříbrné křížečky~~, sestavené do ornamentu, z vysokánské výšky hučely. Pomalu se šinuly po bleděmodré obloze. Někdy se z letadel snášely k zemi úzoulinké proužky staniolu. Američané prý chtějí zmást německé radary.

"Občané, nedotýkejte se neznámých předmětů, nepřítel vás zákeřně ohrožuje. Mohou to být výbušniny...", strašily na každém sloupu nalepené protektorátní vyhlášky.

Ještě, že Liduška uměla "chytat Londýn". V rádiu praskalo, šumělo, a přece desetileté děvčátko pochopilo, že hodné spojenecké armády se blíží, že nás osvobodí, válka skončí. Když promluví z Londýna Jan Masaryk, jakoby promluvil strejda Jeník Bosák. Tak Janu Masarykovi věří! Jenže Jeník ~~ted slyšet nemůže, je daleko~~ ^{sed} Němci ho vězní v Buchenwaldu.

V polovině dubna už nebyl v sokolovně ani jeden "národní host". Ženy s dětmi a staří lidé s vozičky, ranci a batohy odtažli. Teta Rezi, paní sokolníková Polcarová, si oddechla, ale s úklidem váhala. Snad ty hromady čpící slámy, zavšivené hadry ve velkém sále odradí nové nezvané zájemce nocleh. Janovicemi stále projíždějí kolony německého vojska, es-esmani...kdoví?! Dokud nebude konec války, do úklidu se nepustí.

V městečku zbylo jen několik německých uprchlíků. Většinou matky s dětmi. Do Bosákevic krámkou přišla vysoká kostnatá Němka. Vlasy vyčesané, kudrlinky podvázané ~~na~~ složeným šátkem, nad čelem koketní cípky. "Stará Nádhera", pomyslely si ženské. Chvilí čekala, nervózně poklepá-

~~...NÁRODNÍ HOSTÉ = NĚMCI / CIVILISTÉ V... A~~
~~...KURÁŽNĚ TO OZNAČÍ TĚCHTO JEDNĚMĚNITELNĚ,~~
~~...KURÁŽNĚ TO OZNAČÍ TĚCHTO JEDNĚMĚNITELNĚ,~~
~~...NÁRODNÍ HOSTÉ", LIDOVĚ VÍ NOURĚ~~

vala špičkou střevice , sjela vražedným pohledem po frontě před pultem, malíčkem z a t ř e p a l a v u c h u. Fuj ! Ženské pochopily, že je chce tím nechutným ~~gestem~~ gestem urazit. Vzniklo napětí, bouřka naspadnutí . Mladá prodavačka , Liduščina maminka, se pokusila hádce předejít, dostat slušně a rychle Němku z krámu. Oslovila ji . Ta si poručila maslo - bez lístků. Maminka se ve svém bílém plášti lehce napřímila a trpělivě německy vysvětlovala, že ona i zákazníci musejí respektovat protektorátní úřady a , že bez potravinových lístků se nakupovat nedá. Ženské pochopily o čem je řeč - napětí explodovalo !

Naše děti pět let neměly maslo bez lístků !...Jdi si pro něj k Hitlerovi !...Jezte , co jste si navařili ! ...

"Böhmische Sauerk", zasyčela Němka a bez masla oddupala.

Maminka pobledla , dlouhé štíhlé prsty se jí třásly ještě , když psala účet paní Sušankové . Scénka v krámu naštěstí neměla následky.

Zpočátku dubna projížděly janovickým nádražím směrem do Německa pře-pychové salónní vagóny - prý s představiteli vysokých německých úřadů.

Později, směrem do Čech, jezdily otevřené nákladní vagóny - dobytčáky - nacpané vězni z koncentračních táborů - transporty smrti. V noci se ozývalo z hájků u trati střelení, řev německých dozorců , volání o pomoc v mnoha jazycích... Ve dne nalézali železničáři na trati kaluže krve , někdy i části lidských těl... Na lokomotivy nalétávala americká "hloubková letadla " - "Hlubkaři ". Vězni se rozbíhali, schovávali se v křovinách, v noci vylézali z úkrytů a hledali pomoc v městečku. Taky u Bosáků zatukali na dveře dva živoucí kostlivci v šedavých hadrech ~~přes hlavu~~ - dvě smrtky. Babička jim dala staré šaty po synech a nějaké jídlo... Když odešli , chytla se za hlavu ! V kabátech zůstaly našité firmičky krejčího Mastíka...

A tak se začali v sokolevně shromažďovat tajní pacienti tety Rezi. Vedili je tam občané i starosta Netál . Polcarová za ně nemusela přijmout odpovědnost, mohla s rodinou odejít k matce. Neměla v pracovní náplni ~~nikaké~~ péči o ubežáky, spojenou s riskováním života, ale nepoužila svou dobrou vyřídilku. Bylo by jí hanba. Ujala se bezmocných chudáků. Zařídila jim lazaret v dlouhé a také v malé šatně . Omývala je, holila zavšivené hlavy, krmila kaší, balila do prostěradel. Pomocovala

potřeba transtoračon, masem z berana...

u nich. Říkali jí "Maminke."

Jednou procházel - z nádraží kolem chalupy - "pochod smrti" - anglo-američtí vojenští zajatci, asi 500 lidí. Přijeli z Buchenwaldu. Zubežené mátky v pruhovaných hadrech zaplavily dráha ^{u řeky} před chalupou. Dozorcí dovolili na chvíli zajatcům odpočinout. Lidé jim nesili pitnou vodu, jídlo, co kdo měl doma. Jarní slunce příjemně hrálo, ale chudáci museli dál, směrem ke Strážovu. U cesty prý vyhrabávali z pole čerstvě zasazené syrové brambory. Na přímluvu pana Hetovce dozorcí dovolili nechat 15 nejvíce nemocných v sokolovně. Rezi Polcarová nyní ošetřovala na 30 nemocných.

Starosta dal páchnoucí a zdraví nebezpečné "stopy" po amerických vojácích na drahách zasypat chlorovým vápnem. Nesmělo se tam vkročit.

ZAJATCÍCH

20. dubna 1945. Nálet na Klatovy.

"Hlubkaři" přilétali skoro denně. Na tratích a na nádražích vyřazovali z provozu lokomotivy. Podívaná na 6-7 km vzdušnou čarou vzdálené klatovské nádraží málem zevšedněla. Z křižovatky mezi Bosákovice chalupou a Pavlíkovic vilkou / i s tou jejich "továrnou na uzeniny" / byl výhled jako v přírodním divadle. Klatovský kopec Hůrka s bílou kapličkou se zdál docela blízko. ^{VZDUŠNOU ČAROU ASI 7 km} Nádraží leželo zleva na úpatí. V pátek 20. dubna 1945 v 8hod.ráno nejdříve řádili "hlubkaři". Doráželi jako podráždění sršni. Pak nastal klid. Kolem poledne zachytila jemná dětská ouška známý znepokojivý hukot. Na modré obloze zase ta stříbrná výšivka. Placička, která by se hodila za parádu na šaty. Sunula se od jihu k severu. Klatovské nádraží se přikrčilo. Když svaz amerických bombardovacích letadel dospěl nad Hůrku, začaly se z letadel sypat malé čípky, jeden za druhým. Táhly za sebou dolů jakési bílé stuhly. Vítr ty pentle unášel, rozvínoval, hrál si s nimi jako s tylovými vlečkami. ^{PENTLE JAKÉHOŠI PLYNU ? MLHY ? .. ?}

Od země začala k nebi vybuchovat oblaka prachu, kusy zdiva, kamení, zpřelámané trámy, zohýbané kolejnice, vyšlehly plameny. Celý kraj duněl. Teta Rezi k sobě přitiskla Jarinku. Blízko klatovského nádraží pracoval v továrně na nábytek jejich táta Franta Polcar.

Letadla splnila úkol a odletěla. Nastalo ticho. Klatovy přikrývala hnědavá mlha. Diváci se stísněně rozešli.

Odpoledne Rezi s úlevou vydechla. Franta stál ve dveřích. Přišel pěšky. zaprášený, unavený, vyschlý žízní i zážitky, ale živý a zdravý. U řeky spláchl špínu, doma ho čekal talíř ~~bramboračky~~ bramboračky a postel.

V podvečer přišli Polcarevi k Besákům.

"Te vám povídám, ženský /ženský = manželka Terka, dcera Jarda, tchyňě babi Besáků, švagrová velká Lída, neteř malá Lída/, povídám vám - to bombardování může přijít i do Janovic! Taky je tu důležitá křižovatka. Na nic potom nečekejte a aloe k vodě! Schovat, u vody! Oheň je mrcha!....A co v Klatovech? Nu, hromada suti a prachu, cihel, skla, zpřerážených trámů, zvohejbanejších kolejnic, pokrouceného plechu a jámy. Obrovský jámy. Jinak nic! Nic! Nádraží je nacimprcampr. Zmizelo. Kde byly z druhé strany tratí ty domky, tu a tam stojí kousek zdi. Jo! V jednom visí z hořejšího patra kanape..." Franta uskl piva, zapil svou nejdlejší řeč v životě.

"Strejdo", típla Liduška "na peróně byly takový hezký skleněný lustríky, vypadaly jako velký lískový oříšky. Ani jedinej nezůstal?"

Franta se natáhl k Lidušce, hrábl svou truhlářskou prackou do holčičích nazrzlých vlásků, podrbl Lidušku za uchem - "Ty kuliferdo!" Nechtěl říct "Oslíku!", tak řekl "Kuliferdo."

Sobota 21. dubna 1945.

Lidušce nešla z hlavy strejdova slova "...i do Janovic může přijít bombardování..." Špatně spala, s kafem a vdolkem se u snídani nimrala...

Na vytrvalý zvuk války už všichni přivykli. Jenže právě teď zaburácel řev motoru přímo nad hlavou. "Hleubkař" snad musel škrtnout o střechnu. Liduška se rozběhla. Babička ji popadla za ruku a ven, ven z chalupy! Maminka stačila hmátnout po dece na kanapi, po svetrech na věšáku a - za nimi. Přitiskly se k jílnu naproti vrátkům.

Letadlo s řevem kroužilo nad okolními střechami. Ke střílení na lokomotivu potřebovalo odstup, zase se vrací. Zase s burácením skoro škrta o Besákovice komín. Babička se zlobí, hrozí pilotovi. *FOTO TĚ UČINA MÁMÁ?*

"Máš rozum! Blázne bláznevej! Vyřiď si to svý válčení s německej - ma vojákama! Nás nech napokeji! Co nám je do války!"

Pilot je černoš. Zazubil se bělostným chrupem na vyděšené ženské pod stromem. Rozkolébal letadlo.

"On ti mává, babi!" Křičí Liduška. *ON JE HODNEJ!*

"Eh, čert ho vem," hněvá se babička "muší tute bejt? Tute by císař pán nikdy nedovolil, ne! Aby se tahaly ženský a děti do války!"

"Hleubkař" odletěl, je ticho a Lidušce došlo, že takhle včera začínal den v Klatovech. Celá ochabla, schoulila se do trávy - čekala konec světa. Maminka jí tam nechala deku a šla popraci. Vůbec ji nenapadlo, že má Liduška takové starosti. Když minule poledne, podle Lidušky h o d i n a n á l e t ů, a nic se nedělo, zadoufala Liduška, že nebude tak zle a šla se domů najíst.

Je konec dubna , slunečná neděle 22. DUBNA 1945 .

Na sokolskou zahradu přivezli dva němečtí vojáci traktor se dvěma vlečnými vozy. Sundali svá jízdní kola, ještě cosi mezi nákladem kutili , pak hupli na kola a zmizeli.

Traktor přilákal kluky , ale naštěstí i strejdu Frantu Polcara. Všiml si , že z jednoho vlečňáku stoupá proužek dýmu a ~~že~~ na jedné bedýnce je nápis EKRAZIT . Vmžiku byl na korbě , popadl bedýnku s EKRAZITEM a ještě druhou s municí a rozběhl se k řece . Schoval bedýnky pod vrbičky , později je odevzdá starostovi . Než se vrátil , byl traktor i s vlečňáky v plamenech . Něco v ohni bouchalo .

Zahnal kluky . Přivolal hasiče . Než přijeli , bylo po ohni i po traktoru a obu vlečných vozech. Zbyly jen začouzené konstrukce.

Rezi už znervozňuje nepořádek v sokolovně, není zvyklá takhle nečinně trpět kolem sebe špínu. Asi se přece jen pustí do úklidu velkého sálu. V obu šatnách je čisto , tam má svůj lazaret .

Angloameričani chtěli být odděleni od ostatních . Raději se všech 15 natlačilo do malé šatny , jen aby měli kolem sebe svůj srozumitelný západní svět.

V dlouhé šatně přežívá směs národů , hlavně Rusové ,těch je devět.

Kolony německých aut řídnou , většinou už jsou zřejmě za hranicemi v americkém zajetí - tak , jak dobrovolně zvolili. Ale, co kdyby ?! Kdyby se ještě Němci objevili a chtěli tu přespat jednu jedinou noc a objevili by ty lidi z koncentráků ...Postříleli by celé Janovice ...

Nechá sál sálem a pustí se do zahrady .

NE ! Nejdřív uklidí schodiště !

Byla uprostřed práce , když u vrat zahrady zaskřípaly brzdy, Esesman v nablýskaných holínkách sáhuje ke schodišti.

Za dveřmi měla připravený ten odstrašující zavšivený svetr po "národních hostech ." Zastoupila esesmanovi dveře . "Dort tyfus ! Tyfus je tam !" ... Sáhla pro zavšivený svetr , přistrčila ho esesmanovi před obličej... štítivě pokrčil nos. "Ja, tyfus !" Uvěřil.Otočil se na podpatku. Odsáhoval.

XXXXX

Dveře německého auta práskla. Motor naskočil . Odjeli.

Terka , bílá jako zeď sokolovny , o kterou se opírala, zavřela oči. Teprve teď se jí podlomila kolena.

Zítře začíná květen . Co přinese máj roku 1945 ? ? ?

6

Konec II. světové války očima desetiletého děvčátka JE TU.

Sobota 5. května 1945 v Janovicích nad Úhlavou.

Od rána přelo, ale desetiletá "Bosákojic" Liduška se stejně zabavila. V útulné teplé kuchyni jí bylo dobře. Nejráději kreslila, ráda i četla. Občas ji maminka s babičkou zahnalý k nějaké práci. Umyla nádobí, štepovala ponožky, loupala brambory.. Při tom všem měla puštěné rádio.

Maminka vedle v krámku prodávala, rovnala zboží, s hadrem v ruce a se smetákem udržovala pořádek, občas se prosklenými dveřmi do kuchyně usmála na dcerku.. Babička si přehodila přes hlavu a záda starý kabát do deště a šla na dvorek obstarávat slepice a husu s housátky a posbírat pár polínek..

Liduška měla při poslechu rádia stále nastražené uši. Ještě včera projížděla s velkým rámusem kolem chalupy kolona německého vojska. Obrněné vozy, auta, na korbách vojáci se strašidelně třícími bodáky. Dnes je konečně klid. Snad už jsou všichni Němci za horama za dolama. Z rozhlasu se možná konečně ozve:

POZOR, POZOR! PRÁVĚ SKONČILA VÁLKA! JE MÍR!

A co to bude znamenat? Nejvíc ze všeho to, že se z Buchenwaldu vrátí Jeník. Nejmilejší, nejhodnější strýc! Nejstarší babiččin syn. Babička už nikdy nebude mít poránu zarudlé oči. Jeníkovi už nebude hrozit žádné nebezpečí. Doma bude veselo.

(JAN BOSÁK)

A vůbec. Z oken sundáme zatemnění. Sokolovna bude zase zářit. Pan Jindra ji vymaluje. Sokolky přinesou kbelíky, hadry a kartáče, všechno umyjou a naleští. I děti budou pomáhat. Okna budou svítit do tmy, bude velký bál, bílé ubrusy a kytky na stolech, hudba bude doléhat až k nám... V létě uspořádají sokolové na zahradě slavnost. Jan Bosák bude vzpřímeně vyšlapovat v čele průvodu, šibalsky mrkne na Lidušku, kabát bude mít přes jedno rameno, čapku s pírkem schválně našikmo... sokolská zahrada bude plná napařádných lidí... děti se budou honit kolem stolků pod kaštany... nějaký malý capart si lehne do trávy, bude kopat nohama a brečet, že chce zmrzlinu. Eště! Eště!.. kapela pana učitele Kybice spustí – velké holky v krojích zatancujou Besedu, malé děti Pásla ovečky... kapela umí taky Humoresku od Dvořáka a tu zahrajou slavnostně na konec...

1 S PANEM "PAVLÍKEM"
SE STÁHNOU DO TOHO SVĚTO NĚMECKA.
VŠICHNI NĚMCI SE
ŽIDOVSKO
HVĚZDU.

Pavlíkům po válce "spadne hřebínek", říká babička, skončí u nich ty gestapácké večírky, ty hostiny. Bývalý řezník, za války majitel továrny na uzenyiny, je úslužný hostitel.

Vrátí se Rita Löblová a Lidušku už nebude nutit, aby si s ní hrála na školu, protože Rita bude smět chodit do opravdické školy. UŽ NEBUDE MUSET NOSIT NA ŠÁTECH TU ZLUTOU

Jarince se taky splní přání? "Až skončí válka, otevřu si pokladničku a za všechny peníze si u Pacnerů koupím čekuládu!" Je malá.

Je víc než půl jedné. Liduška loupe ty brambory k obědu. Rádio hraje, vlastně mluví, Lidušce jdou protektorátní zprávy jedním uchem tam, druhým ven. Ale rádio najednou ztichlo. Ani ty zprávy nedovysílali! Není rozbité? Babička pořád říká, že ho nemá Liduška tolik pouštět, že se ten krám jednou rozbije a nebudeme vědět ani kolik je hodin.

Najednou!?! Spustila hudba. Veselá jásavá hudba. To, to je přece ten sokolský pochod! Zakázaná muzika!

...LVÍ SILOU, VZLETEM SOKOLÍM...

Liduška odstrčí hrnc s bramborami... Maminko! Babi, babičko! Venku je sice zataženo, drobně prší, ale Lidušce se rozsvítil celý svět! Za řekou se rozchrchl místní rozhlas, jako vždycky byl slyšet špatně. Sousedé vybíhají, natahují uši... Vyvěste prapory!... v Praze se bojuje na barikádách... pražský rozhlas volá o pomoc!

AMERICKÁ ARMÁDA V JANOVICÍCH 9/11. KVĚTEN - 1/2 ČERVENCE (8)
1945

16. 5. 1945 se vrátil můj milovaný strýc Jan Bosák s několika dalšími Janovičáky z Buchenwaldu. Strýc byl před válkou malý podnikatel, vyučený obch. příručí, měl v chalupě zařízený "Obchod koloniálním zbožím", v něm prodával, kde byl právě doma. Později obchůdek vedla moje maminka /abs. obch. šk./ „Může pořádný chlap tajtrdlíkovat za pultem před paničkami?“ Strýc se dal na těžbu písku z Ůhlavy. Měl říční bagr, postavený s pomocí kamaráda na koleni, + 2 železné vyklápěcí vozíky + "šíny", drtič šterku, 2 široké bytelné pramice - "šífy"... Těžbu písku Němci za války zakázali, drahé stroje zabavili. Strýc byl taky funkcionář Sokola a velký američanofil a tajný rebel proti okupaci. Všechny důvody, aby ho zatkle gestapo, 1943 Konec války ho zastihl v Buchenwaldu. NĚMECKÝ KONCENTRAČNÍ TÁBOR PRO

POLITICKÉ VĚZNĚ A
VÁLČNĚ ZAJATCE (ANGLO-
AMERIKANŮ)

Po návratu, když se trochu zotavil, pozval domů skupinku am. vojáků- Čechoameričanů /kvůli domluvě, strýc i maminka znali jen němčinu/. Maminka s babičkou navařily "svíčkovou", upekly malované chodské koláče, mě oblekly do "kyjevského" kroje, který 5 let před tím ^{hoye jsem} pro mne ušila a vyšila jedna z tet a ze kterého mně nyní ^{mu stě} směšně čněly dlouhé tenké nohy a ruce. Američané rádi přijali pozvání do naší skromné chalupy z vepřovic, bez vedvodu, se záchodem perfektně čistým, ale na dvoře. Rozusadili se v kuchyni, kde se spávalo, prale, drávalo se v zimě peří, poslouchal Londýn. V knihovničce kromě rádia stála řádka českých klasiků a pár knížek z ELKu. Chovali se příjemně jako dobře vychovaní hoši, ukazovali fotografie, chválili oběd a ani jednou nedali nohy na ubrus /jak jsem to vídala ze silnice v zahradě "peřovny", kde byli taky ubytováni - my, děti, jsme nevěřily svým očím: vojenské boty na bílém ubrusu !!!/. Byli moc milí.

Taky jsme měli "tůten stoman", na kterém seděli v roce čtyřicátém pátém američtí vojáci, jenže moje babička neměla sklony zbožšťovat smrtelníky, nanejvýš tak císaře pána, brzo zemřela, strýc emigroval, my s maminkou jsme se odstěhovaly. Kde je stomanu konec!

První vlna Angloameričanů byli muži spíše středního věku, kultivovaní, rezervovaní a přátelští. Tábořili u řeky na drahách, ve škole, v peřovně /bývalá továrna na zpracování peří, majitel pan Lederer zahynul v plynu/.

Stydlavě jsme ke stanu na drahách přinesly s kamarádkou misku lesních jahod. Podezřívavě prohlíželi drobné plody a víc je zajímala skleněná miska z maminčiny výbavy. Byla elegantní, jednoduchá, asi funkcionalistická.

Naši milí Američané byli odsunuti. Demobilizování? Vystřídala je divoká cháska. Rozstřílela pouliční osvětlení, ryby levilo házením granátů do Úhlavy, bály se jich i malé holky. V městečku uvízlo na konci války několik německých rodin - "národních hostů", kteří prchali před Rudou armádou. Matky s dětmi, staří lidé.

Jedna německá třináctka/vypadala na šestnáct, zpupný blondý frčík/se Američanů nezalekla. U nádrže ze silného plátna s čističem vedou, kterou instalovali a střežili američtí vojáci...zkrátka se jich nezalekla. Moje maminka taktně upozornila její matku. Ta jen pokrčila rezignovaně rameny. Dcera byla zdánlivě dospělá, možná upřímně zamilovaná a nesla domů jídlo...

Tabule druhá parta Američanů měla daleko ke spřízněným duším, ale dětem házela štědře hrstě žvejkaček a čokoládek. Moje desetiletá hlava-hrdopysná se ale neuměla sklonit a sebrat vzácnou pochoutku, ledaže by přišli obřadně s táckem...

Stýskalo se mi po těch prvních. Litovala jsem, že nezůstali navždycky - jako záruka, že se Němci nevrátí, že nikdy nebude válka

Strýc mi vysvětlil: "To víš, vepředu jde vždycky elita, za ní všelijaká sebranka!"

Moji příbuzní na Písecku zase vítali Rusy. Taký s kytkami a koláči. Moje teta zachránila německé děvče před ruskými osvoboditeli. Přišli si k nim do domu pro "válečnou kořist". Němku schovala do sklepa a Rusům ji energicky zapřela.

Mocipáni kreslili demarkační čáry, ale lidé vítali lidi. Osvoboditelům a osvobozovaným helt občas chyběla svatezář. Ale desetiletá holčička se cítila na vrcholu štěstí. "Navždycky skončily války a nastává věčná blaženost!"

*pamětnice Ludmily Vlčkové, roz. Haladová
(* 27. 10. 1934 v Janovicích u Úhlavy)*

*byl jsem Praha 4,
Slavínskove 1561*

Praha ,18.5.2 000

Vážený a milý pane Vyčítale,

mám ráda Vaše humorné rytmické písničky ,hlavně o autech. I Vaši sympatickou výslovnost . Dobře ji znám. Už 36 let tak slýchám mluvit svého muže Rudolfa a 6 let vnoučka Petříka. Jediný ze čtyř vnoučků čet ráčkuje . "Babi, já sem si postavil pechfektní gacház pche tenhově/kebchielet..." ani vy na Petříka nemáte !

"Valeri Klatovska"

Posílám Vám malý dárek, kopii části knížky klatovského učitele Hrdličky/vyšla sekremě asi v r.1946/ + článek o paní Polcarové z roku 1995 , která na konci II. sv. války zachránila víc než 15 amerických zajatců + další neamerické.

Same jsem jako desetiletá zažila osvobození americkou armádou v Janovicích n. Úhlavou, Víteli jsme je s nadšením. První americký tank , který přijel od chodských Pociňovic byl puncován na hlavní věnečkem z bělorůžové řeřišnice - byl schlíplý , ale radostně hlásal svedodu , celý tank jím zněžněl na holubičku míru. (5.5.1945)

Tank zůstal stát u sokolovny. Když jsme doběhli, viděli jsme, jak vojáci nakládají své lidi, válečné zajatce zabalené v dekách. Týden je v sokolovně tajně s nasazením života pipalala a ukrývala před projíždějícími kolenami s esesmany paní Polcarová. Proč to dělala ????. ...Pro své dobré srdce, které nedekázale chladně přihlížet utrpení . Byla správceová sokolovny a v náplni práce neměla ošetřování uprchlíků z transportu smrti . Při své dobré vyřídilce mohla pana starostu , vychytralého frajírka, poslat do ... i jiné občany, kteří měli ve svých staveních dost místa...jenže nechtělo se riskovat. Zkrátka je všichni vedli do sokolovny. Rezi Polcarová to zvládne ! Mohla ubežáky nechat svému osudu a utéct k matce , nebo k rodičům svého muže . Zůstala a starala se . Zachránila na 30 životů.

Viděla jsem , jak jí v dešti objímají a líbají - svou "mummi". Měli proč.

16 . 5. 1945 se vrátil můj milovaný strýc Jan Bosák s několika dalšími Janovičáky z BuchenWaldu . Strýc byl před válkou malý podnikatel, vyučený obch. příručí, měl v chalupě zařízený "Obchod koloniálním zbožím ", v něm prodával, kde byl právě doma. Později obchůdek vedla moje maminka /abs. obch. šk./ . Může pořádný chlap tajtrdlíkovat za pultem před paničkami ? Strýc se dař na těžbu písku z Úhlavy. Měl říční bagr ,postavený s pomocí kamaráda na koleni, 2 žele-

11

zné vyklápěcí vozíky + "šíny" , drtič šterku , 2 široké bytelné pramice - "šífy". Těžbu písku Němci za války zakázali ,drahé stroje zabavili. Strýc byl taky funkcionář Sekola a velký američanofil a tajný rebel proti okupaci. Všechny důvody , aby ho zatkle gestapo . Konec války ho zastihl v Buchenwaldu.

Po návratu , když se trochu zotavil , pozval domů skupinku sm. vojáků- Čechoameričanů /kvůli domluvě, strýc i maminka znali jen němčinu/. Maminka s babičkou navařily svíčkovou , upekly malované chodské koláče, mě oblekly do "kyjevského" kroje, který 5 let před tím pro mne ušila a vyšila jedna z tet a ze kterého mně nyní směšně čněly dlouhé tenké nohy a ruce. Američané rádi přijali pozvání do naší skromné chalupy z vepřovic , bez vedvodu , se záchodem perfektně čistým , ale na dvoře. Rozusadili se v kuchyni, kde se spávalo, prale , drávalo se v zimě přídí , poslouchal Londýn . V knihovničce kromě rádia stála řádka českých klasiků a pár knížek z ELKu. Chovali se příjemně jako dobře vychovaní hoši, ukazovali fotografie , chválili oběd a a n i j e d n o u n e d a l i n o h y n a u b r u s / jak jsem to vídala ze silnice v zahradě "peřovny" , kde byli taky ubytovaní - my, děti, jsme nevěřily svým očím : vojenské bety na bílém ubruse !!!/. Byli moc milí. *Připadali nám kvadranti a rozlovnili s křivou*

Taky jsme měli "túten otoman , na kterém seděli v roce čtyřicátom pátem američtí vojáci " , jenže moje bab ička neměla sklony zbožšřtovat smrtelníky, nanejvýš tak císaře pána ,brzo zemřela ,strýc emigroval, my s maminkou jsme se odstěhovaly. Kde je otomanu konec !

První vlna Angleameričanů byli muži spíše středního věku, kultivovaní, rezervovaní a přátelští . Tábořili ^{ve stanech} u řeky na drahách , *u řeky* ve škole , v peřovně /bývalá továrna na zpracování peří, majitel pan Lederer zahynul v plynu/.

Stydělavě jsme ke stanu na drahách přinesly s kamarádkou misku lesních jahod. Podezřívavě prohlíželi drobné plody a víc je zajímala skleněná miska z maminčiny výbavy. Byla elegantní ,jednoduchá, asi funkcionalistická.

Naši milí Američané byli odsunuti. Demobilizování ? Vystřídala je divoká cháska. Rozstřílela pouliční osvětlení , ryby lovile házením granátů do Úhlavy, bál se jich i malé holky. V městečku uvízlo na konci války několik německých rodin - "národních hostů", kteří *většinou* prchali před Rudou armádou. Matky s dětmi ,staří lidé.

naše sekola k m.
vojenskými bod.

eba